

DATUM
2016-02-25
ERT DATUM
2015-11-23

DIARIENR
2015/220-4
ER BETECKNING
S2015/07492/SF

Regeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Reformerade stöd till barn och vuxna med funktionsnedsättning (Ds 2015:58)

Statskontoret tillstyrker med ett undantag utredningens förslag. Statskontoret avstyrker utredningens förslag till nivåer i merkostnadsersättningen.

Statskontoret anser att utredningen lämnat välmotiverade och genomarbetade förslag och att konsekvensanalysen är väl genomförd. Utredningens förslag innebär i huvudsak väsentliga förtydliganden och förenklingar i förhållande till tidigare ordning. Därmed förbättras förutsättningarna för en mer rättssäker och effektiv bidragshantering.

Nivåerna i merkostnadsersättningen riskerar att leda till oönskade kostnadsökningar

Utredningen menar att det behövs flera olika nivåer i merkostnadsersättning för att personer inte ska riskera att bli under- eller överkompenserade i förhållande till sina merkostnader. Det föreslagna systemet med trösklar är dock utformat på ett sådant sätt att man på varje nivå kan bli överkompenserad eller underkompenserad i förhållande till sina reella merkostnader.

För att överhuvudtaget få ersättning måste man ha merkostnader motsvarande minst 25 procent av ett prisbasbelopp. Uppnår man 25 procent av prisbasbeloppet (11 125 kronor) får man dock, med utredningens förslag, ersättning för 30 procent av prisbasbeloppet – det vill säga 13 350 kronor. Det skulle innebära en överkompensation på 2 225 kronor per år i förhållande till de reella merkostnaderna. Samma risk för överkompensation finns för varje föreslagen nivå. För varje nivå finns också en risk för att bli underkompenserad. För exempelvis den första nivån får man ersättning för 30 procent av prisbasbeloppet även om man haft merkostnader motsvarande upp till 35 procent av prisbasbeloppet. Om man har merkostnader precis under tröskeln på 35 procent skulle man således bli underkompenserad med som mest 2 225 kronor. I det läge en person riskerar att bli underkompenserad finns det, enligt Statskontoret, en risk för att personen strävar efter att öka sina merkostnader till nästa nivå. Risken för att bli underkompenserad

på varje tröskelnivå kan skapa ett tryck uppåt i ersättningskraven och därmed leda till merkostnader för staten.

Bättre med endast en lägsta och en högsta ersättning

Utredningens förslag med en lägsta och högsta nivå för merkostnadsersättning är rimlig. Det ska vara tydligt att merkostnadsansvaret delas mellan individen och staten. Genom en sådan konstruktion finns det incitament för att hålla kostnaderna nere.

I stället för ett system med många fastställda ersättningsnivåer förordar Statskontoret en ordning med endast en lägsta och en högsta nivå var- emellan de reella merkostnaderna ersätts med faktiska belopp för utlägg. I nuvarande handikappersättning är det oklart om redovisade merkostnader behöver styrkas. Merkostnaderna diskuteras vid ett möte mellan den som ansöker och en handläggare på Försäkringskassan. Inte heller i förslaget till ny merkostnadsersättning diskuteras frågan om hur merkostnaderna ska styrkas. Regeringen föreslår en rad förtydliganden av merkostnadsbegreppet och för vilka kostnader ersättning kan beviljas. Dessa förtydligade villkor bör tillsammans med en genomgång av styrkta utlägg kunna vara tillräckliga för att fastställa de faktiska merkostnaderna. Därmed bortfaller behovet av en nivåindelning i merkostnadsersättningen. En sådan ordning torde inte heller leda till ökad administration jämfört med det system som utredningen föreslår. Detta eftersom man även i det system som utredningen föreslår måste ta ställning till varje yrkande på ersättning som individen gör för att kunna fastställa vilken ersättningsnivå som ska gälla.

Generaldirektör Ingvar Mattson har beslutat i detta ärende. Utredningschef Anna Pauloff och utredare Michael Kramers, föredragande, var närvarande vid den slutliga handläggningen.

Ingvar Mattson

Michael Kramers